

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет соціальних комунікацій та музейно-туристичної діяльності
Кафедра туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Інна СТАШЕВСЬКА

Инна Сташевська

“ 27 ” 08 2020 р.

**НАЗКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ**

перший освітній рівень (бакалавр)

рівень вищої освіти

I-IV курс

1-8 семестр

24 «Сфера обслуговування»

галузь знань

242 «Туризм»

спеціальність

туризмознавство

освітня програма

українська мова

мова навчання

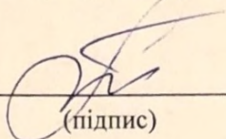
Харків
2020

Програма наскрізної практики
за спеціальністю 242 Туризм. « 25 » серпня, 2020 року 20 с.
Мова навчання — українська

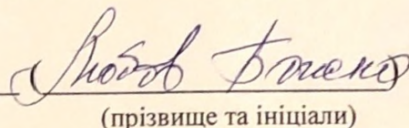
Розробники: **Л.Д. Божко**, доктор культурології, доцент;
М.М. Зайцева, кандидат економічних наук, доцент;
Фомін М.В., кандидат історичних наук, доцент;
Шумлянська Н.В., старший викладач.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри туристичного бізнесу

Протокол від « 25 » серпня 2020 року № 2
Завідувач кафедри Л. Д. Божко, д-р культурології, доцент

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« 25 » серпня 2020 року

1. ВСТУП

Наскрізна програма практики студентів для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 Туризм Освітньої програми «Туризмознавство» є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Програма забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання студентів.

Студенти спеціальності 242 Туризм Освітньої програми «Туризмознавство» Харківської державної академії культури проходять такі практики:

- у II семестрі – ознайомчу (туристсько-краєзнавчу) практику тривалістю 2 тижні;
- у IV семестрі – організаційно-методичну практику тривалістю 2 тижні;
- у VI семестрі – технологічну практику тривалістю 2 тижні;
- у VIII семестрі – виробничу практику тривалістю 9 тижнів.

Базами для проведення навчальних практик є провідні туристичні підприємства, готельні і ресторани комплекси, спеціалізовані найбільш презентабельні регіональні туристичні центри та об'єкти України.

Для проведення практик студентів використовуються туристичні підприємства, державні органи управління туристичною сферою, громадські організації та інші об'єкти, що пов'язані з організацією та управлінням турагентською та туроператорською діяльністю, готелі, готельно-офісні центри, гастрономічні та інші заклади відповідного профілю на основі договорів з навчальним закладом.

Базами практики є обласний комунальний заклад “Харківський організаційно-методичний центр туризму”, комунальний заклад “Харківська обласна станція юних туристів”, а також туристичні підприємства Харкова, такі як ПП “Телеком-Тур”, Туристична компанія Антона Хороненко “Мегатур”, ФОП Белоконь бюро подорожей GLOBUS TRAVEL та інші заклади туристичної індустрії.

Студенти зобов'язані пройти практики у встановлені навчальним планом терміни, виконати програму практик, скласти визначені програмою щоденник і звіт.

Під час практики студенти повинні дотримуватися встановлених правил техніки безпеки.

Керівники практики від кафедр забезпечують організацію і проведення практик відповідно до навчального плану, наскрізної і робочих програм практик, проводять інструктажі студентів та контролюють дотримання ними правил техніки безпеки, контролюють проходження практики, оцінюють її результати.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

2.1. Ознайомча (туристсько-краєзнавча) практика (II семестр)

1. Мета й завдання ознайомчої (туристсько-краєзнавчої) практики

Метою і завданням ознайомчої (туристсько-краєзнавчої) практики є вивчення туристських ресурсів України в регіональному аспекті, формування наукового світогляду, розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних завдань, розвиток ініціативи, здатності застосовувати теоретичні знання у практичній роботі, розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх фахівців.

Досягнення цієї мети здійснюється шляхом візуального знайомства з різними туристськими ресурсами міста Харкова і Харківської області.

Студенти повинні знати:

- туристичні можливості території проходження практики;
- репрезентативні туристичні об'єкти;
- основні правила організації і проведення туристських походів та подорожей;
- напрями дослідження і збереження культурної спадщини як національного надбання.

Студенти повинні вміти:

- самостійно обстежувати туристські об'єкти;

- опрацьовувати матеріали про туристські ресурси;
- оформляти документацію під час походів, звітувати про результати походу;
- використовувати здобуті знання та інформаційні матеріали у подальшому навчальному процесі.

Студенти повинні набути навичок:

- проведення польових досліджень;
- збору краєзнавчого туристичного матеріалу;
- узагальнення зібраної інформації;
- профілю туристичної спеціалізації туристичних центрів, районів.

Загальні компетентності

- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності

- знання і розуміння предметної області своєї професії та специфіки професійної діяльності;
- уміння застосовувати фахові знання на практиці;
- здатність аналізувати туристичний потенціал територій;
- здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору, аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

— здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;

— здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;

— здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;

— здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці;

— здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

Результати навчання

— знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів;

— пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;

— аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

— виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;

— приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;

— професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

2.2 Організаційно-методична практика (IV семестр)

Мета практики – є ознайомлення студентів із специфікою майбутньої спеціальності “Туризм” на підприємствах туристичної індустрії, отримання первинних професійних навичок із загально-професійних і загальних дисциплін та професії, формування у студентів фахової компетентності, зокрема, реалізації, поглиблення, закріплення, використання студентами знань і умінь, організаторських навичок, необхідних для організації роботи туристичних закладів та управління ними, підвищення інтересу до професійно-організаторської діяльності, формуванні професійної майстерності, організаційно-методичних навичок, уміння творчо застосовувати теоретичні та методичні знання в практичній діяльності, а також розвиток професійних якостей особистості фахівця з туризму.

Виконання практичних **завдань** передбачає:

- вивчення документів;
- складання бібліографічного опису документів;
- систематизація документів;
- предметизація документів;
- анотування документів;
- реферування документів;
- складання баз даних; вивчення та опис інформаційного забезпечення.

Студент повинен вивчити процес організації туристичних подорожей, дати пропозиції щодо поліпшення туристичної пропозиції та розширення географії подорожей фірмою, визначити та досліджувати процеси, що забезпечують ефективну діяльність туристичного підприємства, дати технології та рекомендації (пропозиції) щодо вдосконалення організації обслуговування туристів і оволодіти практичними навичками технології організації туристичних подорожей.

Загальні компетентності:

- здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

– здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

– здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

– здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

– прагнення до збереження навколишнього середовища;

– здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;

– навички використання інформаційних та комунікативних технологій;

– здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми;

– здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

– здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань;

– навички міжособистісної взаємодії;

– здатність планувати та управляти власним часом;

– здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності:

– знання і розуміння предметної області своєї професії та специфіки професійної діяльності;

– уміння застосовувати фахові знання на практиці;

– здатність аналізувати туристичний потенціал територій;

– здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору, аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;

– розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);
- здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;
- розуміння принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем ;Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;
- здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку;
- здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;
- здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;
- здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Програмні результати навчання:

- знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ
- пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;
- застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- ідентифікувати та аналізувати туристичну документацію;
- розуміння принципів і процесів щодо організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);
- застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;
- проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття;

- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;
- управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;
- адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;
- відстоювати свої погляди в розв'язанні професійних завдань;
- виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;
- приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

2.3. Технологічна практика (IV семестр, бакалавр)

Метою технологічної практики є формування у студентів професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень в різних виробничих ситуаціях (на технологічному рівні), що базуються на теоретичних знаннях, отриманих в процесі навчання, вмінні систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Практика студентів передбачає безперервність та послідовність при одержанні необхідного обсягу практичних знань та умінь.

Під час практики студенти набувають досвід спостереження і аналізу методів та видів господарської діяльності підприємств різних форм власності, вивчають технологічні процеси виробництва та обслуговування в різних службах та взаємозв'язки між ними.

Студенти повинні засвоїти існуючі нормативні документи у сфері туризму, методи та технологію організації туристських маршрутів, технологію роботи з клієнтом та партнерами.

За результатами практики студенти повинні:

знати:

- технологію діяльності туристського підприємства;
- технологію проектування туру;

- партнерські відносини туристського підприємства;
- технологію визначення каналів збуту тур продукту;
- умови співпраці з посередниками;
- процес бронювання туру клієнтом;
- процес підготовки туристської документації
- технологію роботи зі спеціальними джерелами інформації в процесі реалізації туристських послуг.

Проходження практики - це самостійна робота студентів безпосередньо на робочих місцях, виконання ними конкретних службових обов'язків. Набуваючи практичних навиків на робочих місцях відповідних виконавців, студенти-практиканти здійснюють аналіз процесу технології та надання туристських послуг. Крім цього, вони повинні вивчити загальний порядок роботи установи (підприємства, організації, підрозділу) та систему управління нею.

вміти:

- організувати роботу по збору і систематизації матеріалів про роботу підприємства і його підрозділів;
- самостійно виконувати аналіз туристських послуг, які пропонує, та попит на них, здійснювати технологію обліку реалізації туристських послуг;
- виконувати роботу по оформленню туристської документації та формальностей;
- вибирати форму співпраці з підприємствам-постачальниками туристських послуг;
- оформляти та видавати документи для здійснення туристських подорожей;
- здійснювати технологічний процес споживання туристських послуг;
- складати та працювати з клієнтською базою турпідприємства;
- підбирати, аналізувати, систематизувати нормативно-правові, інформаційні, звітні і статистичні матеріали.

Загальні компетентності

- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

Фахові компетентності

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах;
- здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

Результати навчання

- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;
- знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ;
- застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;
- достатньому для здійснення професійної діяльності.
- ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.
- організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);
- володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності;
- застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;
- управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;
- аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;
- виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;
- приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

2.4. Виробнича практика (VI семестр, бакалавр)

Цілями виробничої практики є:

- вивчити структуру та організацію роботи підприємств, установ туристичного профілю;
- вивчити планувальні особливості підприємства, його обладнання, технічне забезпечення, використання рекламно-інформаційних засобів;
- ознайомлення з напрямками діяльності туристичних підприємств;
- ознайомлення з технологією роботи підприємств туристичного профілю;
- вивчення посадових інструкцій щодо керівників та персоналу підприємств, організації проходження практики;
- засвоїти методи вирішення виробничих завдань на основі набутих теоретичних знань;

- збір матеріалу з метою написання курсової і дипломної роботи.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- організацію і технологію роботи підприємства туристичного профілю;
- методи контролю якості туристичних послуг;
- методи взаємодії з клієнтами туристичного підприємства;
- законодавчу та нормативну базу діяльності туристичного профілю підприємств;
- технічне та інфраструктурне забезпечення роботи туристичних підприємств.

Вміти:

- планувати і проводити вивчення різних аспектів функціонування підприємств туристичного профілю;
- виконувати виробничі завдання під керівництвом представника від підприємства;
- використовувати сучасні технології та методи роботи;
- творчо працювати з системою бази даних підприємства проходження практики;
- користування засобами автоматизації виробничих процесів, сучасні методи обробки даних;
- виявляти і творчо аналізувати можливі помилки під час виробничого стажування;
- виявляти на основі власних досліджень проблеми і формулювати оптимальні напрями їхнього вирішення.

Набути навичок:

- роботи з колективом, технічними, інформаційними системами, технологічною документацією;
- роботи з клієнтами туристичного підприємства;
- оперативно аналізувати виробничу ситуацію і приймати рішення щодо вирішення виробничих проблем туристичного підприємства;
- узагальнення результатів виробничого стажування, вміти оформляти звіти згідно результатів практики.

Загальні компетентності:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- навички використання інформаційних та комунікативних технологій;
- здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність планувати та управляти власним часом;
- здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності:

- знання і розуміння предметної області своєї професії та специфіки професійної діяльності;
- уміння застосовувати фахові знання на практиці;
- здатність аналізувати туристичний потенціал територій;
- здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору, аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;

- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);
- здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;
- розуміння принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем ;Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;
- здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку;
- здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;
- здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;
- здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Програмні результати навчання:

- знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ
- пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;
- застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- ідентифікувати та аналізувати туристичну документацію;
- розуміння принципів і процесів щодо організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);

- застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;
- проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття;
- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;
- управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;
- адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;
- відстоювати свої погляди в розв'язанні професійних завдань;
- виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;
- приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

3. ЗМІСТ ПРАКТИК

Зміст всіх практик визначає керівник практики на основі наскрізної програми і робочих програм практик. Робочі програми практик складаються кафедрами, відповідальними за їхнє проведення, і затверджуються методичною радою факультету управління та бізнесу Харківської державної академії культури.

4. КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснює керівник практики від кафедри, завідувач кафедри туристичного бізнесу, яка забезпечує її проведення, декан факультету управління та бізнесу або керівник практики від факультету.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Підчас проходження практики студенти оформляють щоденник і звіт, зміст яких визначається програмами практик. До звіту можуть входити визначені програмами матеріали (рекламно-інформаційна, технологічна документація, статистика динаміки процесів туристичного ринку та ін.).

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК

Підсумки практик підводяться керівниками практик і обговорюються на засіданні кафедри туристичного бізнесу.

Критерії оцінювання практик:

Виконання завдань практики - 50 балів.

Оформлення звіту - 20 балів.

Виступ з доповіддю на захисті практики - 10 балів.

Презентація результатів -10 балів.

Відповіді на запитання - 10 балів.

Сума балів 100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку та іспиту
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни